

Vaikuttavuuden mittarit – totta vai tarinaa?

**Webinaari: Vaikuttavuus – mittaamista,
merkitystä ja muutosta 9.10.2026**

KT Paula Alanen, erityisasiantuntija, Laurea-
ammattikorkeakoulu

Vaikuttavuuden mittaamisen haasteita

- Monimutkaisten sosiaalisten ja yhteiskunnallisten ilmiöiden pelkistäminen mittaamisen kohteiksi
- Mittaaminen ja laskenta edellyttävät numerodataa.
- Mitä tietoa ja tietämättömyyttä tuotetaan?
- Mitä seurauksia toiminnalle?

Toiminnasta mittaamisen kohteeksi I

Indikaattorit uutena ohjauksen muotona

LAU
REA

Indikaattori= osoitin

Tunnusluku, jolla osoitetaan jonkin asian suhteellista esiintymistä (esimerkiksi väestössä)

Tunnusluvun taustalla on paljon **Määrittelytyötä** (neuvottelua, päätöksiä)

Dataa

Laskentaa

Esimerkki: “Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä”

Datan tietosisältö:

Saako henkilö toimeentulotukea?

Kyllä / ei

Pitkäaikaisuuden määritelmä?

Onko 25-64-vuotias?

Kyllä / ei

=> Henkilömäärä X

Millä aikavälillä mittaus tehdään? Kalenterivuosi?

Mikä on 25-64-vuotiaan väestön kokonaismäärä?

Alueella? Koko väestössä?

Laskenta:

HenkilömääräX/100 x vastaavan ikäisen väestön kokonaismäärä

= tunnusluku “Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä”

Esimerkki jatkuu... “Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä”

Miten voidaan vaikuttaa toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien 25–64-vuotiaiden osuuteen vastaavan ikäisestä väestöstä?

- Lyhyemmät toimeentulotukijaksot
- Lisää ei-toimeentulotukea saavaa väestöä

**Kumpaan on helpompi vaikuttaa?
Kumpi olisi vaikuttavampaa pitkällä
aikavälillä?**

Tieto ja tietämättömyys II

Onko tavoitteena kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen...

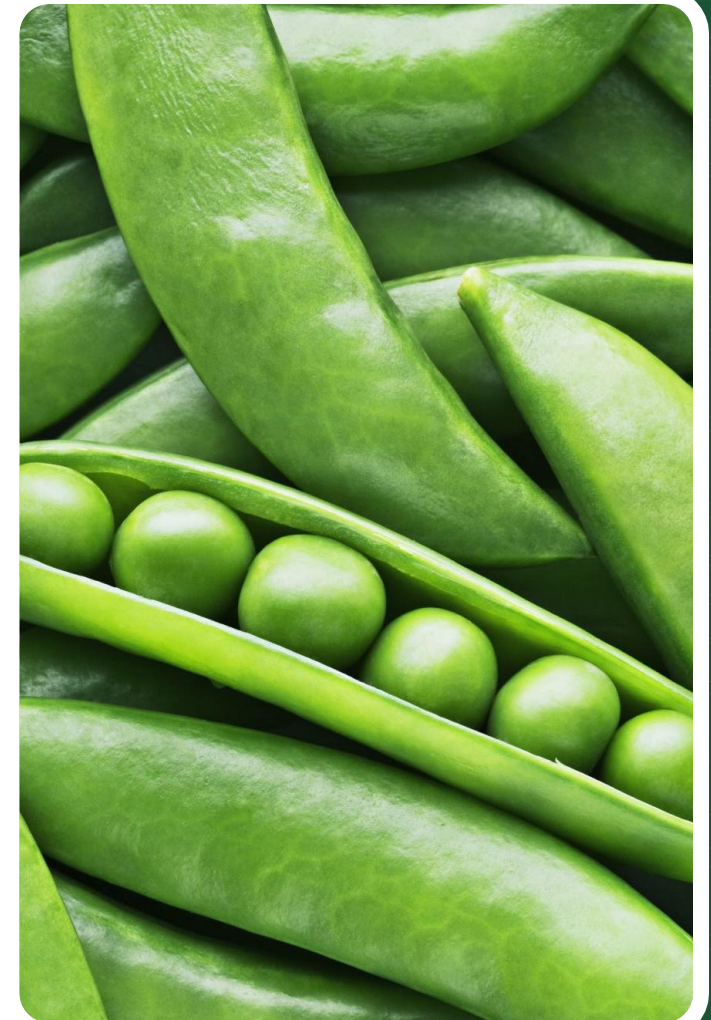
- vai paremman HYTE-kertoimen saaminen = enemmän valtionapua?
- Oletuksena on, että kunnassa on tehty toimia, joilla kuntalaisten hyvinvointi paranee

Tiedetään:

- Kuinka moni saa toimeentulotukea ja miten pitkään

Mitä ei tiedetä:

- Millaisissa erilaisissa elämäntilanteissa ihminen tarvitsee pitkäaikaista toimeentulotukea?
- Miten pitkäaikainen toimeentulotuki parantaa hyvinvointia?
- Millä toimilla tukijaksoja lyhennetään? Millaisia seurauksia toimenpiteillä on?

Mittaamisen seuraukset toiminnalle III

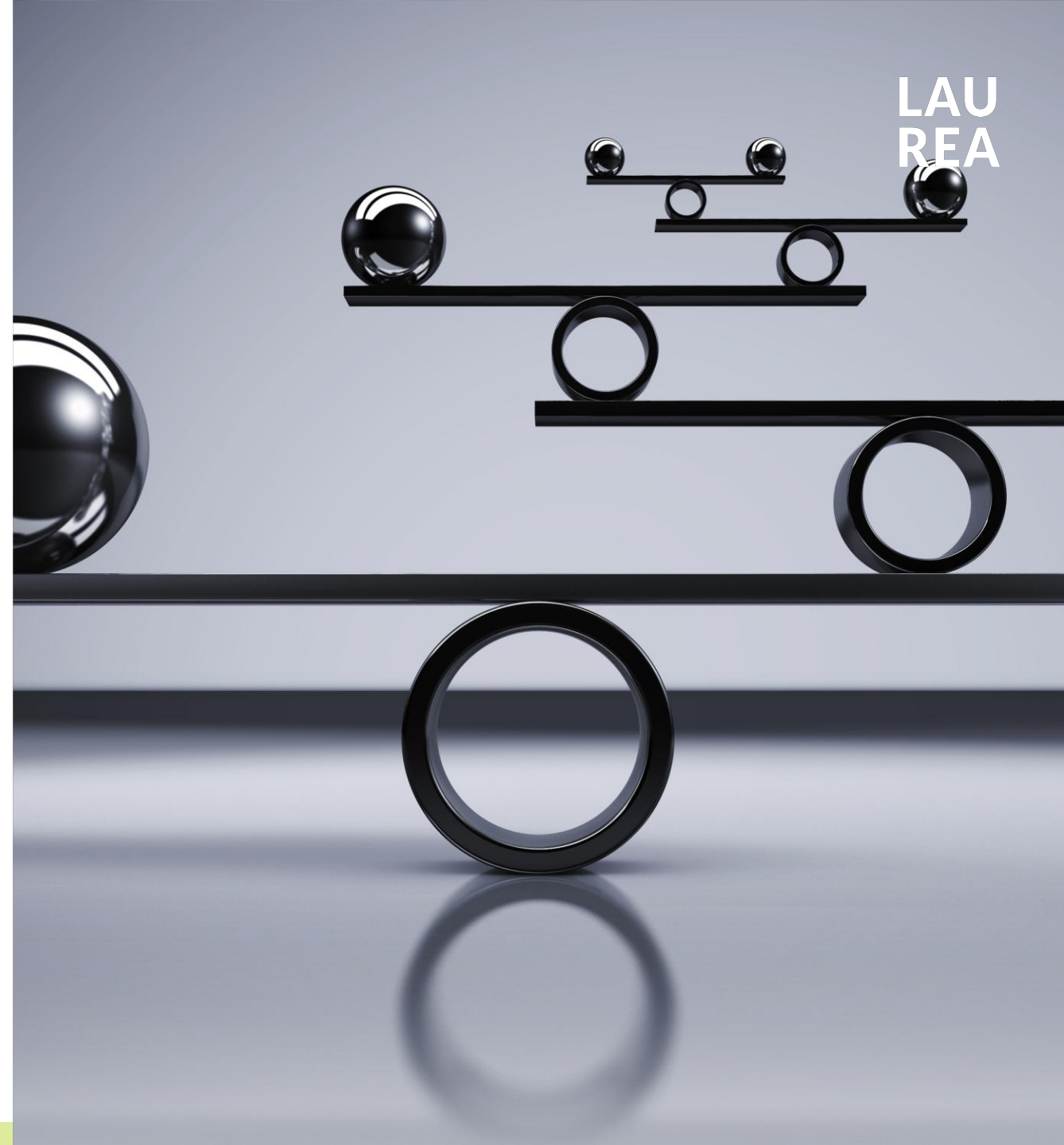
Tietoaineksen saatavuus

- Esimerkissä data on rekisteridataa, eli se saadaan yhdistämällä viranomaisten henkilötunnisteellisia rekisteriaineistoja.
- HYTE-kertoimen tietopohja muodostuu niistä ***tiedoista, jotka ovat tällä hetkellä saatavilla*** kaikista Manner-Suomen kunnista.
- **Mitä ei voi mitata, sitä ei ole olemassa? (ja se on merkityksetöntä)?**

Ohjaavatko mittarit toimintaa?

- Päätelemät joita indikaattorin perusteella tehdään
- Toiminnan ohjaaminen mittaukstulostun parantamiseksi vs. ihmisten hyvinvoinnin kestävä edistäminen
 - tutustuminen kuntalaisten tarpeisiin ja elämäntilanteisiin
 - Vuorovaikutus ja osallisuus
- Uudenlaiset mittarit?

Lisätietoa HYTE-kertoimesta

Hyvinvoinnin ja terveyden
edistämisestä ”palkintorahaa” kunnille |
Kuntaliitto.fi

HYTE-kerroin kunnille - THL

Osaamisen uusi aikakausi

Muutos edellyttää jatkuvaa oppimista ja uudistumista. Me Laureassa ennakoimme ja rakennamme kestäväää tulevaisuutta yhdistämällä osaamisen, ihmiset ja työelämän.

paula.alanen@laurea.fi

